

Albayrak

Staatssecretaris **Albayrak**: Ik zal dat doen. Volgens mij heb ik dat ook nodig als onderbouwing van de wijze waarop ik het beleid van de landen om ons heen betrek bij mijn heroverweging ten aanzien van Irak. Ik merk daarbij op dat het niet zo gemakkelijk is om die vergelijking te maken. Wij spreken nu over officiële toelating, maar terugkeer en terugzenden zijn andere zaken. Wij weten dat er geen enkel land is zonder officieel toelatingsbeleid, dus zonder officiële bescherming, dat erin slaagt actief en op grote schaal mensen terug te krijgen. Mensen dulden dan de aanwezigheid van veel Irakezen op Europees grondgebied zonder dat zij daadwerkelijk beschermen. Ik vraag mij af of dat een alternatief is waarop Nederland zit te wachten.

Mevrouw **Verdonk** (Verdonk): De staatssecretaris zegt zelf al dat de Europese landen op verschillende manieren handelen. Van Europa als geheel zal voorlopig geen sprake zijn en ook een Europees asielbeleid zal er de komende jaren niet komen. Ik adviseer de staatssecretaris dan ook om zich niet daarachter te verschuilen.

De staatssecretaris merkte zojuist op dat de asielinstroom in 2007 historisch laag was. Wordt dat veroorzaakt door een administratieve uitsplitsing in eerste en tweede aanvraag?

Staatssecretaris **Albayrak**: Nee, het absolute aantal van 9.700 dat ik heb genoemd, betreft zowel de eerste aanvraag als de tweede. Ook het aantal van 16.000 dat in de media en door de Kamerleden is genoemd – dat is het aantal dat dit jaar wordt verwacht – betreft de eerste en de tweede aanvraag. Het zijn dus niet allemaal nieuwkomers in Nederland.

Aan de orde is **het afscheid van de leden Van Gennip, Roland Kortenhorst en Duyvendak**.

De **voorzitter**: Zoals in de agenda staat, nemen wij vandaag afscheid van drie van onze Kamerleden en heten wij een nieuw Kamerlid welkom. Ik begin met het afscheid van mevrouw Van Gennip. Ik begin altijd met de brief die het Kamerlid ons heeft geschreven. Daarna zal ik daarop namens u reageren.

“Geachte mevrouw de Voorzitter, beste Gerdi,

Het is met weemoed én met vele goede herinneringen dat ik u schrijf om u mede te delen dat ik per 2 september 2008 mijn lidmaatschap van de Tweede Kamer zal opgeven. Na één kabinetperiode als staatssecretaris van Economische Zaken en bijna 2 jaar als Kamerlid, keer ik terug naar mijn “roots”, het bedrijfsleven. Per 8 september aanstaande word ik directeur internationale en Europese zaken bij de ING.

Het zijn bewogen jaren geweest, waarin veel is gebeurd. Maar dat zal waarschijnlijk elk vertrekkend politicus vinden van zijn of haar tijd. Ik herinner mij nog heel goed mijn allereerste debat in deze Kamer in 2003. Over de WTO: als net aangetreden staatssecretaris een fel debat over het geloof in vrijhandel, ondernemerschap, multilaterale samenwerking en de inzet voor een eerlijk akkoord voor ontwikkelingslanden. Zaken waar ik nog steeds gepassioneerd in geloof. Even goed herinner ik

mij mijn eerste plenaire debat als Kamerlid over Irak en mijn laatste over het Midden-Oosten, afgesloten met een motie in balans. En natuurlijk de discussies over de verlenging van onze missie in Uruzgan. Voor de Tweede Kamer een besluit met grote verantwoordelijkheid naar een moeilijk gebied in zware omstandigheden. Mijn respect voor de militairen, de ontwikkelingswerkers en de diplomaten daar is groot. Nederland neemt hier terecht haar internationale verantwoordelijkheid.

En als ik één oproep mag doen, is het deze. Laten wij over de dijken van Nederland blijven kijken en mee blijven doen in de wereld. Want hoe de wereld verandert, is van onmetelijke invloed op ons in Nederland. Buitenland is binnenland!

Het is belangrijk dat de Tweede Kamer bestaat uit leden uit alle windstreken, van alle leeftijden, en met allerlei achtergrond. Het is even belangrijk dat die Kamerleden hun ervaring ook weer breed inzetten. Daarbij is een goede verbinding tussen politiek en bedrijfsleven net zo belangrijk als tussen politiek en andere functies. Een goed vestigingsklimaat, werkgelegenheid en innovatie zijn cruciaal voor onze toekomst. Ik kijk uit naar mijn nieuwe baan bij ING. Voor de financiële sector, en dus voor ons allen, zijn het turbulente tijden. Ik hoop een goede bijdrage te kunnen leveren aan ING en aan de financiële sector.

Bij dit afscheid wil ik graag alle medewerkers bedanken: CIP, griffie, restaurant en alle anderen: klasse. Met een speciaal woord van dank voor de bodes: vanaf de allereerste dag in 2003 een warm welkom en elke dag daarna weer goede zorgen.

Ten slotte wil ik hier ook mijn dank aan mijn collega-Kamerleden uitspreken, en mijn respect! Hardwerkend – dat mag ook wel eens gezegd worden – kundig en met een groot gevoel voor verantwoordelijkheid voor de democratie. En dat alles in collegiale vriendschap.

Het ga u allen goed!

Karien van Gennip”

(applaus)

De **voorzitter**: Mevrouw Van Gennip, beste Karien, vandaag verlaat u de Kamer om een positie te aanvaarden bij ING. Wij laten een dergelijk moment niet onopgemerkt voorbijgaan, temeer omdat uw vertrek een gemis is voor de Kamer.

Na een carrière in het bedrijfsleven maakte u de overstap naar de politiek om in het kabinet-Balkenende III staatssecretaris van Economische Zaken te worden. Dit gaf ook aan uw Kamerwerk vaak extra cachet. Tijdens buitenlandse werkbezoeken werd u door uw delegatieleider steevast geïntroduceerd als “member of the governing party and former minister for Foreign Trade”, wat gesprekspartners altijd deed opveren.

Na de laatste verkiezingen werd u op 30 november 2006 voor het CDA lid van deze Tweede Kamer en vervulde u uw rol tegenover vak-K met verve. Met uw maidenspeech op 4 april 2007 over Irak en een mogelijk onderzoek geraakte u direct in een van de grote politieke discussies van de laatste jaren. U ontpopte zich in deze Kamer als een waar dualist en u schroomde niet de minister van Buitenlandse Zaken het vuur na aan de schenen te leggen. Dit deed u niet alleen in rechtstreekse debatten, maar ook in de honderd Kamervragen die u stelde.

Voorzitter

Ook buiten de Kamer werd uw vasthoudendheid en uw bereidheid om moeilijke zaken aan de orde te stellen opgemerkt. Ik wil daarbij vooral uw verkiezing dit jaar door het "World Economic Forum" als een van de Young Global Leaders memoreren. Dit is met recht iets om trots op te zijn en reden temeer om uw vertrek te betreuren.

Vorig jaar gaf u in een interview al aan, te houden van de afwisseling tussen het bedrijfsleven en de politiek en een terugkeer naar het bedrijfsleven in de toekomst niet uit te sluiten. Als Voorzitter van de Kamer vind ik het spijtig dat dit heeft geleid tot uw besluit tot een voortijdig vertrek, waarmee de Kamer, in het bijzonder de CDA-fractie, een zeer deskundig Kamerlid verliest en een betrokken collega.

Beste Karien, namens ons allen wens ik je veel succes in je nieuwe functie!

(applaus)

De **voorzitter**: En dan nu – helaas zijn wij nog niet aan het eind – de brief van Roland Kortenhorst. Hij gaat ons ook verlaten. Helaas kan ik niet alle uitroeptekens en hoofdletters voorlezen. Ik kan u zeggen dat dit een bijzondere brief is.

"Zeer geachte mevrouw Verbeet, beste Gerdi,

Zoals ik al eerder mondeling bij u bekend maakte, geef ik u hierbij aan per aanstaande dinsdag 2 september mijn lidmaatschap van uw Kamer op te zeggen. Dat doe ik vanwege de start van een onderneming, Sky-taxi.nl. Met dit bedrijf wil ik lucht-taxi diensten aanbieden voor tijd-efficiënt vervoer binnen Europa, zoals van belang voor zakenlieden, voor spoedeisend vervoer van donor-organen en andere vervoersvragen waarop een grote tijdsdruk ligt.

Mijn tijd als Kamerlid was een bijzondere periode uit mijn leven, waar ik met diepe en warme gevoelens op terugkijk! Diepe gevoelens, als ik kijk naar de emoties die ik deelde met vele vrienden in militair uniform en hun families, zeker rondom de zwartste dagen van de Nederlandse uitzendingen. En ook warme gevoelens. Bij de persoonlijke reacties van mensen die hun baan hielden na het succesvolle gevecht rond een oplossing tegen de buitenlandse concurrentievervalsing in onze scheepsbouw. Of bij IndustriePoort.nl. Schitterend om hiermee een hopelijk duurzame brug te hebben geslagen tussen de Kamer en de Industrie. Een brug die jaren weg was. In lijn daarmee: mooi dat er weer industriebeleid is. Wat een eer als je dit werk mag doen! Dit verlaten was de moeilijke kant van het besluit mijn nieuwe bedrijf te starten.

Graag laat ik weten een diep gevoel van dankbaarheid te voelen om dik zes jaar Kamerlid te mogen zijn. Mée te mogen draaien van een parel, democratie, die maar voor een beperkt aantal mensen op deze wereld glanst! Maar ook dankbaarheid jegens een groot aantal collega's! Want opkomen voor onze militairen, opkomen voor de industrie en voor de banen waardoor dit land nieuwe export-euro's verdient, opkomen voor ondernemers en bedrijven, heel simpel: dat kun je nooit alleen! Er zijn hier een aantal collega-Kamerleden waarvan ik gewoon zeg SUPER IN HOOFDLETTERS!

Maar ook dankbaar naar de andere collega's in dit gebouw: de bodes, het restaurant en beveiliging. Jullie maakten dat het hier eerder een huis dan een baan was!

En niet te vergeten, het onnavolgbare topteam van de griffie van Verkeer en Waterstaat!! Het mogen voorzitten van die commissie was een van mijn mooiste en collegiale ervaringen alhier. Dat kon nooit zo mooi zijn zonder dit betrokken team! Overigens ook de leden: het was altijd scherp, maar ook altijd humor en collegiaal. Als er ooit een parlementaire wedstrijd komt: "Wat is de fijnste commissie" weet ik wie er wint: de commissie Verkeer en Waterstaat, hoe fel de debatten ook waren.

Ik hoop met alles wat in me is mijn nieuwe uitdaging een succes te laten worden, ook in deze tijden. Mijn stek wordt nu "Schiphol". Maar dat zal nooit weg kunnen nemen dat een deel van mijn hart hier blijft, in Den Haag! Ik hoop U nog vaak te mogen ontmoeten!! Dank!

Roland Kortenhorst"

(applaus)

De **voorzitter**: Geachte heer Kortenhorst, beste Roland, u was lid van de Kamer sinds 23 mei 2002. U was woordvoerder Defensie op het terrein van materieel en woordvoerder EZ op het terrein van onder andere de Warmtewet. Maar wij kennen u met name als lid en voorzitter van de commissie voor Verkeer en Waterstaat.

Maar niet alleen schepen, ook vliegtuigen mogen zich in uw warme belangstelling verheugen. Het feit dat u vandaag afscheid neemt als Kamerlid om een luchtvaart-onderneming te starten, is daar een tekenend voorbeeld van. Defensie en met name het vliegend materieel behoren tot uw grote passies. U bent zeer actief geweest in de debatten rond de JSF en de SAR-helikopter. Daarnaast was u lid van de Parlementaire Assemblée van de NAVO. Maar niet alleen als Kamerlid, ook als privépersoon bent u zeer betrokken bij Defensie, als lid van de Nationale Reserve.

U was een gepassioneerd voorzitter van de commissie voor Verkeer en Waterstaat. U hebt zich wel eens laten ontvallen dat u het voorzitterschap een van de leukste elementen van uw werk als volksvertegenwoordiger vond. Een bijzonderheid die u zeer aansprak in dit verband, was het feit dat u de eerste Kortenhorst bent, die als voorzitter in de Oude Zaal mocht optreden, na uw oudoom Rad Kortenhorst, Kamervoorzitter van 1948 tot 1963.

De vaste commissie voor Verkeer en Waterstaat heeft de reputatie een van de meest hectische commissies te zijn, met grote en gevoelige dossiers. Marathonsessies tot in de late uurtjes, grote aantallen hoorzittingen met tientallen sprekers, waren de afgelopen periode eerder regel dan uitzondering. U hebt met uw kordate en humorvolle optreden de commissie door woelige baren weten te loodsen. Zozeer zelfs dat men in de wandelgangen wel eens pleegt te zeggen dat Verkeer en Waterstaat de leukste commissie is in dit Huis!

Het mag duidelijk zijn: u hebt uw rol als Kamerlid en als voorzitter van de commissie met veel verve vervuld. Namens ons allen veel dank daarvoor! Voor uw gevoel is nu het moment gekomen om over te stappen naar de luchtvaart. U zult begrijpen dat ik als Voorzitter van deze Kamer het voortijdig vertrek van een collega betreurt. Maar ik weet dat deze beslissing u niet makkelijk is gevallen. U gaat verder als "vliegende Hollander" en ik wens u daarbij namens de gehele Kamer veel succes!

Voorzitter

(applaus)

De **voorzitter**: Ik kom bij de laatste die ons gaat verlaten, en de moeilijkste voor mij.

“Beste Voorzitter, beste Gerdi,

De eerste helft van 2008 schreef ik tussen het Kamerwerk door het boek “Klimaatactivist in de politiek”. Het boek is een pleidooi om snel tot een effectieve aanpak van de klimaatcrisis te komen. Daarvoor zijn, zo analyseer ik, ingrijpende politieke maatregelen nodig. Evenzeer vraagt de klimaatcrisis om een brede, open, in de maatschappij gewortelde klimaatbeweging. Ik beschrijf in het boek hoe deze klimaatbeweging vorm zou moeten krijgen. Ik doe dat mede aan de hand van mijn eigen politieke biografie: van actievoerder tot overtuigd parlementariër.

Naar mijn vaste overtuiging heeft een politicus de plicht zich te verantwoorden over zijn oude én zijn nieuwe inzichten, over de ontwikkeling in zijn denken. En niet na zijn pensioen, maar permanent.

De maatschappelijke tegenstellingen in de jaren tachtig waren scherp. Het engagement was groot. Er was bij velen een besef dat het mogelijk was samen de maatschappij te veranderen. Dat was positief en het is een gevoel dat we nu weer dringend nodig hebben, willen we de klimaatverandering kunnen stoppen. Maar ik wilde in het boek ook de negatieve ervaringen uit de jaren tachtig beschrijven. Om duidelijk te maken waarom ik er steeds meer voor koos binnen de kaders van de rechtsstaat actie te voeren en waarom ik mij meer en meer op beïnvloeding van het parlement ging richten.

De aankondiging van mijn boek ontketende direct een enorme maatschappelijke discussie over de jaren tachtig. Het debat werd scherp gevoerd. Ik moest mij iedere dag weer over nog meer acties uit de jaren tachtig verantwoorden, ook acties waaraan ik part noch deel had gehad of waartegen ik mij destijds al had gekeerd. De rust en de ruimte voor een adequate verantwoording ontbrak steeds meer, iedere nuance was zoek.

De discussie over mijn rol in de jaren tachtig dreigde mijn functioneren in de Kamer te gaan overschaduwden. Een Kamerlid moet onbelast en vrij kunnen werken. Dat werd voor mij steeds lastiger. Op dat moment past terugtreden, hoe spijtig dat ook is. Daarom bied ik u mijn ontslag aan met ingang van 3 september 2008.

Er wordt wel gezegd dat voor iemand met mijn politieke biografie geen plaats kan zijn in de volksvertegenwoordiging. Ik vind dat een erg onverstandige opvatting. Ik meen nu juist dat het de kracht van onze parlementaire democratie en onze rechtsstaat is, dat hij mensen nieuwe kansen biedt – integreert in plaats van uitsluit. Juist het open karakter van het Nederlandse politieke systeem heeft mij tot een vurig aanhanger ervan gemaakt.

Tot slot wil ik alle collega’s hartelijk danken voor de prettige samenwerking en zeg ik uit de grond van mijn hart tegen alle medewerkers van de Tweede Kamer: jullie werk is van onschatbare waarde en spreek ik mijn grote dank uit voor alle geboden ondersteuning. Met vriendelijke groet,

Wijnand Duyvendak”

(applaus)

De **voorzitter**: Beste Wijnand, de publiciteit en de commotie rond uw boek “Klimaatactivist in de politiek” hebben u ertoe gebracht om vroegtijdig uw Kamerlidmaatschap neer te leggen. U bent tot de conclusie gekomen dat de verantwoording die u moet afleggen voor uw acties in de jaren tachtig niet zijn te verenigen met het Kamerlidmaatschap en dat deze verantwoording alleen kan plaatsvinden na terugtreden uit de Kamer. Op 14 augustus jongstleden hebt u aangekondigd de Kamer te verlaten. Ik vind het spijtig dat u tot deze conclusie hebt moeten komen, maar ik heb respect voor uw besluit.

U hebt op de kop af 2294 dagen, vanaf 23 mei 2002 en dus bijna 6,5 jaar, in de Kamer gezeten. Bij uw maiden-speech op 27 juni 2002 over de milieuwethandhaving merkte minister Pronk destijds op dat deze maiden-speech de meest constructieve was die hij ooit van een lid van GroenLinks had mogen horen.

U hebt zich in de afgelopen zes jaar met veel onderwerpen beziggehouden: milieu- en klimaatbeleid, energiebeleid, ruimtelijke ordening, bestuurlijke vernieuwing en Verkeer en Waterstaat. Op deze onderwerpen hebt u stevig oppositie gevoerd, initiatieven genomen en met passie en op basis van inhoudelijke deskundigheid en betrokkenheid gedebatteerd.

Uw scherpe toon is nooit ten koste gegaan van uw respect voor uw opponenten. U voer een eigen koers, maar u was ook bereid om steun bij anderen te zoeken en compromissen te sluiten. U was zeer actief in de discussies over de ruimtelijke inrichting van Nederland in het kader van de Nota Ruimte. Op het terrein van milieu hebt u zich beziggehouden met tal van onderwerpen, maar het onderwerp dat u het meest aan het hart gaat, is de klimaatverandering. Binnen de commissie voor VROM was u nauw betrokken bij het in opdracht van de Kamer tot stand gekomen onderzoek naar klimaatverandering. In de vele debatten hebt u met verve gestreden voor een ambitieuzer klimaatbeleid. Behalve dat u goed was in het stellen van kritische vragen, kwam u ook met een aantal initiatiefnota’s en -wetsvoorstellen. Recentelijk nog diende u een initiatiefwetsvoorstel in over het beperken van emissies van broeikasgassen door kolengestookte energiecentrales.

U hebt in 2002 voor het parlementaire werk gekozen om te proberen met vreedzame middelen in een politieke gemeenschap een doorbraak te bereiken. Nu, ruim zes jaar later, constateer ik dat u de parlementaire instrumenten ten volle en met overgave hebt benut. Hierbij was u altijd kritisch over de positie van de Kamer versus de regering. Menigmaal hebt u gevraagd waar de Kamer eigenlijk geacht werd mee in te stemmen. Menigmaal hebt u gepleit voor een betere informatievoorziening. U hebt gezegd dat u de strijd tegen de klimaatverandering zult blijven voeren en dat u van buiten de Kamer zult blijven proberen de politieke besluitvorming te beïnvloeden. Zelf zei u: ik geef mijn zetel op, maar meer ook niet.

Ik wens u hierbij alle succes toe. Wijnand, het ga je goed.

(applaus)

De **voorzitter**: Ik geef het woord aan de heer Van de Camp tot het uitbrengen van verslag namens de commissie voor het onderzoek van de Geloofsbrieven.

De heer **Van de Camp**, voorzitter der commissie: De

Voorzitter

commissie voor het onderzoek van de Geloofsbriefen heeft de stukken onderzocht die betrekking hebben op mevrouw Sap te Amsterdam. De commissie is eenparig tot de conclusie gekomen dat zij terecht benoemd is verklaard tot lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. De commissie stelt u daarom voor om haar toe te laten als lid van de Kamer. Daartoe dient zij wel eerst de eden of de verklaringen en de beloften af te leggen zoals die zijn voorgeschreven bij de wet van 27 februari 1992, Staatsblad nr. 120.

De commissie verzoekt u tot slot, de Kamer voor te stellen, het volledige rapport in de Handelingen op te nemen.

De **voorzitter**: Ik dank namens de Kamer de commissie voor haar verslag en stel voor, dienovereenkomstig te besluiten.

Daartoe wordt besloten.

(Het rapport is opgenomen aan het eind van deze editie.)¹

De **voorzitter**: Mevrouw Sap is in het gebouw der Kamer aanwezig.

Ik verzoek de griffier, haar binnen te leiden.

Nadat mevrouw Sap door de griffier is binnengeleid, legt zij in handen van de voorzitter de bij de wet voorgeschreven verklaringen en beloften af.

De **voorzitter**: Het is mij een genoegen, u als eerste te mogen feliciteren met uw benoeming. Ik verzoek u, de presentielijst te tekenen en na de schorsing in ons midden plaats te nemen.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mee dat de volgende leden zich hebben afgemeld:

Van Dijken;

Schreijer-Pierik en Van der Ham, de gehele week.

Deze mededeling wordt voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: Ontvangen is een bericht van het overlijden op 20 augustus jongstleden van het oud-lid van de Tweede Kamer de heer M. Beinema. De heer Beinema was lid van de Kamer voor de ARP van 29 april 1975 tot 7 juni 1977 en voor het CDA van 16 januari 1978 tot 18 mei 1998. Namens de Kamer heb ik een bericht van deelneming aan de familie gezonden.

Op de tafel van de griffier ligt een lijst van ingekomen stukken. Op die lijst staan voorstellen voor de behandeling van deze stukken. Als voor het einde van de vergadering daartegen geen bezwaar is gemaakt, neem ik aan dat daarmee wordt ingestemd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Op verzoek van de fractie van GroenLinks stel ik voor om het debat over de reactie op het jaarverslag van de Raad van State van de agenda af te voeren.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Ik benoem in het Presidium het lid Gerkens tot lid in plaats van het lid Kant.

Op verzoek van de PvdA-fractie benoem ik in de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap het lid Timmer tot plaatsvervangend lid in plaats van het lid Bouchibti.

Op verzoek van de CDA-fractie benoem ik:

- in de algemene commissie voor Jeugd en Gezin het lid Sterk tot lid in de bestaande vacature;
- in de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport het lid Sterk tot plaatsvervangend lid in de bestaande vacature;
- in de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap het lid Sterk tot plaatsvervangend lid in de bestaande vacature;
- in de vaste commissie voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken het lid Sterk tot lid in de bestaande vacature;
- in de vaste commissie voor Justitie het lid Sterk tot plaatsvervangend lid in de bestaande vacature;
- in de algemene commissie voor Wonen, Wijken en Integratie het lid Sterk tot lid in de bestaande vacature;
- in de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid het lid Sterk tot plaatsvervangend lid in de bestaande vacature;
- in de contactgroep Duitsland het lid Sterk tot lid;
- in de algemene commissie voor Jeugd en Gezin het lid Van Vroonhoven-Kok tot plaatsvervangend lid in de bestaande vacature;
- in de vaste commissie voor Economische Zaken het lid Van Vroonhoven-Kok tot plaatsvervangend lid in de bestaande vacature;
- in de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap het lid Van Vroonhoven-Kok tot lid in de bestaande vacature;
- in de vaste commissie voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken het lid Van Vroonhoven-Kok tot lid in de bestaande vacature;
- in de vaste commissie voor Justitie het lid Van Vroonhoven-Kok tot lid in de bestaande vacature.

Het woord is aan de heer Pechtold.

De heer **Pechtold** (D66): Voorzitter. Ik wil verzoeken om een brief van drie bewindslieden, namelijk de minister-president, de minister van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, over de rol van de Nederlandse regering tijdens de afgelopen Olympische Spelen. Ik verzoek niet om een debat, want de Paralympics vinden nog plaats. Het lijkt mij daarom beter om nog even te wachten met terug te zien op hetgeen geleerd is. Ik heb drie vragen aan het kabinet die ik in de brief graag meegenomen wil hebben. Hebben de Nederlandse regering en de EU tijdens de Spelen politieke zaken aan de orde gesteld? Eerder zei de regering dat het om sporters ging, maar er is ook gesproken met Georgiërs en Russen. Ik zou graag weten